

Barcelona, 8 d'abril de 1993

Estimat amic,

Fa només quatre dies justos que vam parlar per telèfon, però sento la necessitat d'escriure't aquestes ratlles. Tot i la calidesa del contacte directe, queden molts coses penjades quan la conversa és tan sobtada i ràpida perquè saps que els passos cauen que no te n'adones i això té una traducció en termes econòmics de signe catastròfic.

Imagino que la trucada et va agafar ben bé amb els pixats al ventre. T'aseguro que a mi també em va costar una mica de fer-la perquè no veia gaire clar el que t'havia de proposar. Ja t'he parlat altres cops de l'Enric Vellvé. Té molt bona voluntat, una gran tenacitat i poc sentit del ridícul. En aquest moment està acaparant tot el que es pot moure a l'entorn d'en Pedrolo. I no el culpo, perquè si ho fa és per la indolència o la fredor dels altres. Però no té cap mena de preparació i em temo que pot espantar possibles col.laboradors. Es el cas d'en Xavier Garcia, que ha acabat esquivant el bulto davant la insistència poc civilitzada d'en Vellvé. En el meu cas, m'he proposat ajudar-lo en el que pugui, però només en l'aspecte literari. Per això, i de cara a la miscel.lània dels setanta-cinc anys, he recuperat un pròleg que no es va arribar a publicar per a un conte del diumenge, he escrit un article sobre la poesia pedroliana inèdita i et vaig empipar a tu demanant-te un article, petició a la qual vas contestar amb la generositat que et caracteritza. En canvi, no m'he atrevit a seguir-lo per aquests mons de déu a fer actes i commemoracions.

Però quan a l'home se li va acudir de saber si estaries disposat a fer el salt sobre l'Atlàntic per ser a Cervera al voltant del deu de juliol, ja que d'aquesta manera ell s'espavilaria per tal que el Consell Comarcal de la Segarra -centre de les celebracions- et pagués el viatge, em vaig creure obligat a dir-t'ho directament ja que ell no et coneix i li feia certa angúnia escriure't. Es evident que el cas no és tan clar com quan t'han convidat els de l'Institut del Teatre o els del PEN. I comprenc els teus recels

-quan sóc jo el primer recelós- i els problemes quan baixes el ritme de producció. Uns problemes que, en aquests moments, poden augmentar pel que fa a la teva instal·lació tan sobtada a Barcelona, i a la solució dels quals imagino que per la meua actitud ja has entès que no et puc ajudar a resoldre perquè, en els últims temps, els meus interessos familiars van per un cantó i els literario/amicals per un altre. I, a casa, he d'intentar mantenir un equilibri que no voldria que esdevingués més fràgil.

L'Enric Vellvé, ja que inevitablement hem d'acabar parlant d'ell, s'ha convertit, tal com et deia abans, per indolència de la crítica i de la Universitat, en una mena de marmessor d'en Pedrolo. Un maníac, gairebé. Li hauria hagut de deixar cartes, si les hagués trobat, així com cobertes de llibres i dedicatòries per fer-ne fotocòpies. Col·lecciona totes les edicions de cada títol pedrolià, ha seguit la pista del nostre amic per diferents camins, ha conegut mestres i d'altres professionals que hi havien tingut contactes, creu haver trobat dones que s'hi van relacionar íntimament... I, tot plegat, de cara a una empresa que imagino superior a les seves forces: aplegar materials per a escriure una autèntica biografia d'en Pedrolo, sense maquillatges ni disfresses, lluny, segurament, de la que està escrivint la Maria Ginés, que es basa sobretot en el fet literari i no gens en les xafarderies. Si l'home fos capaç d'escriure-la, ja estaria bé, ja, perquè cal desmitificar tothom i fer-lo conèixer tal com era... I penso en biografies que han fet força soroll, com ara la que la filla de Marlène Dietrich ha escrit de la seva mare, o la que la cunyada de l'Antoni Clapés -la Montserrat Casals- ha escrit de la Rodoreda.

En relació també a Pedrolo, t'he de dir que el dia 31 de març vaig participar en un col·loqui titulat Gràcies, Pedrolo!, al Centre Lleidatà, en companyia d'Antoni Munné-Jordà i Maria Ginés. Quna m'hi vaig trobar vaig saber que ho havia organitzat la gent de Llengua Nacional i se'm va encongir el melic. Ja saps que avui sóc molt poc radical en res de res, però en la qüestió de la llengua, de la mateixa manera que em sembla suïcida obrir-se a

tots els vents del món, també m'ho sembla tancar-se en una puresa que només ens pot portar a la fossilització. No hi va haver cap problema i tot va anar sobre rodes. L'Antoni Munné, que és un noi molt trempat, em va dir que vindria la Josefina, però d'incògnit. La vaig descobrir entre el públic, gairebé a última fila, i no hi vaig fer cap al·lusió. Al final, però, ens vam saludar i em va expressar que l'acte l'havia complagut molt, però que estava sufocada només de pensar que a algú se li acudís de fer-la pujar a la taula. Noi, en aquest món hi ha d'haver de tot. Mentre uns no deixarien de fer l'histrió i d'acaparar honors immerescuts, d'altres, que els podrien acreditar, s'estimen més passar desapercebuts. Cal respectar totes les maneres de ser, tot i que les simpaties se'm decanten molt més cap a aquests últims, encara que de vegades són massa discrets.

Em vaig informar gràcies a la teva carta de les activitats diplomàtiques que vas portar a terme durant l'estada d'en Pujol a l'Argentina. Llàstima, és clar, de la coincidència amb el rus, perquè aquest va pel món en pla de primera figura! Amb tots els inconvenients que vulguis, i la poca efectivitat que, com expliques, acostumen a tenir aquests actes, em fa l'efecte que t'ho devies passar força bé alternant amb gent com la Pessarrodona que, tot i que diu sense parar "vull dir, vull dir!", és una poetessa notable i una dona molt agradable. També conec en Juli Capella, que havia estudiat amb el meu fill i havia treballat a la Caixa de temporer, els estius: el disseny li ha servit per enfilarse com una mongetera gràcies a treballar i ser sempre a primera fila. En Miquel de Paloi em sembla, segurament, el més consistent de tots. Per això suposo que no va obrir la boca en tota l'estona. Vaig escriure un guió de còmic sobre un fragment de la seva monumental novel·la El jardí dels set crepuscles i el noi es va emocionar i tot. Sembla mentida com un detall de no res pot estovar una persona que fins aquell moment havia estat distant i separada per una qüestió intel·lectual i generacional.

Se m'ha fet la boca aigua llegint la teva ressenya del menú del tiberí que us van servir. Ja sé, però, que de vegades no hi ha res que es

pugui comparar a un bon plat de seques amb botifarra i un bistec de vedella regalimant, amb una taronja per postres, un cafè doble i unes gotes d'anís del mico. La sofisticació, però, està a l'ordre del dia. Diumenge al vespre ens vam tornar a aplegar els de l'Ofèlia al voltant d'una taula ben parada. Pagava en Jaume Cabré que de la seva Senyoria n'ha tret més suc del que s'hauria arribat a pensar mai. I vam sopar com uns senyors, també. I vam cometre la bogeria de planejar una nova aventura literària. Si ens en sortim, tot déu se'ns fotrà al damunt. La gent ja ens donava per morts i enterrats. I la crítica dels diaris, ana, ha caigut en mans d'uns joves que només saben ensabonar els de la seva generació. I els de l'Ofèlia ja som uns carrosses totals.

La qüestió informàtica continua essent una mena de trencaclosques. En les meves sovintejadades relacions amb Columna ja hem pactat que els portaré sempre el material imprès en paper, perquè el puguin llegir, i amb un disket per poder-lo portar tot seguit a la impremta. Doncs, bé, a mitjans de febrer els vaig donar l'última parida, una novel·leta que es diu Amors a primera vista -per aprofitar-me amb l'oportunisme del cas de l'èxit d'un programa televisiu-, i a l'empresa que els fan la feina hi van detectar un virus. Ni tan sols m'ho van dir i l'endemà ja havien picat el text pels seu compte. O sigui, que no hi ha problemes si han de recórrer als sistemes tradicionals. Amb tot, però, tard o d'hora acabarà imposant-se. I llavors ja hi serem perquè els sistemes no estan unificats i n'hi ha tants, que serà difícil arribar a una unanimitat.

I ara que et parlo de virus, fa una mica més d'un mes que, en tornar de Calafell, on havia entrat en contacte amb els nois i noies d'una escola local, vaig sentir un pes al pit que no em deixava respirar ni amb prou feines caminar. Optimista que sóc, vaig intuir una pneumònia i vaig córrer als serveis d'urgències d'una mútua. Em van mirar per tots cantons i va resultar que era un virus que he resolt simplement amb aspirines. Ja ho veus,estic tan compenetrat amb l'ordinador, que ens hem encomanat la malaltia.

Fa pocs dies que vaig rebre una carta de l'Organizaci6n

Española para el libro infantil y juvenil (Oepli) que reuneix la secció espanyola de l'Ibby i el Consell Català del Llibre per a infants, entitats autònomes però que comparteixen la presidència. Així, cada dos anys, la presidència conjunta de cara a la relació exterior, correspon un cop al de Madrid i un altre al de Barcelona. Resulta que ara que ho és el teu amic Joan Agut, m'han seleccionat com un dels possibles candidats al premi Andersen, màxim guardó internacional del llibre per a infants, nois i noies. En aquest cas no calia ni tan sols que acceptés, ja que la cosa funciona pel seu compte. Suposo que, finalment, no em designaran perquè els meus llibres són molt poc coneguts fora de Catalunya per falta de traduccions al castellà. També, la revista Alacena, editada a Madrid per l'editorial S.M., m'ha inclòs en la llista dels deu millors escriptors espanyols del tombant de segle. Entre els deu hi ha, també, l'Albanell, en Janer Manila, la Mercè Company, en Miquel Obiols i en Joan M. Gisbert -un català que escriu gairebé sempre en castellà-, al costat d'un basc i dos andalusos. Es curiós pensar que aquí no ens fot cas ningú i que quan algun dels nostres savis en parla, ho fa per perdonar-nos la vida. He aprofitat l'ocasió per dir a uns i altres que a veure si es decideixen a traduir algun dels llibres que els he ofert en diferents ocasions. Si més no, que en puguem treure alguna pela!

No sabia si t'havia d'enviar aquest retall de diari. Per un cantó, fa empenyar. No es diu ni una sola paraula de la teva traducció. Per l'altre, hi ha la teva fotografia. Com s'entén, això?

I prou, que estic a punt de fer la maleta per anar a Castellterçol. Aquest any només hi he anat un cop, i encara va ser per comprovar els estralls de la nevada sobre dos arbres del jardinet. Ja s'han refet, però el pes de la neu els va doblegar. Confiem que aquest llarg cap de setmana serà més benigne. Avui fa sol.

Molts de records per a tots plegats i una forta abraçada del vostre amic,

